

Korini versnað hjá teimum undir útbúgving

Rentufriú lánini tikin burtur frá komandi studningsári. Húsaleigurnar hækka stöðugt

Meginfelag Føroyskra Studenta (MFS) hevur sent út eina litla frágreiðing: Umstøðurnar hjá lesandi í Danmark. Í frágreiðingini, sum er ætlað teimum, ið fara undir útbúgving í ár, seta teir samfelagsstøðuna í dag í samband við læstrar-umstøðurnar — teir skerdu móguleikarnir fyrri stuðuli og tey versnaðu viðurskiptini á universitetum og øðrum hægri lærustovnum.

Uppgangstíðirnar í 60'unum og ideologin um eitt »kreppufritt samfelag« »loyvdu« politikar-unum at geva eftir í krøvnum frá progressivum kreftum í samfelagnum. Hetta fæddi við sær, at framd vóru ymisk framstig á sosiala- og útbúgvingarøkinum.

Hóast at móttøðan frá vissari síðu var ógvuliga stór, hendu framstig á útbúgvingarøkinum. Studentar finga størri ávirkan á innihaldið í og gongdina á lærustovnunum. Lesandi fóru undir at fremja kritiskar kanningar av tí liberalistiska samfelagnum. Í stóran mun varð tann marxistiska vísindin tikin í brúk til at fremja tilíkar kanningar.

Rentufriú lánini detta burtur

Tey nógvu, sum eru undir útbúgving, eru ónøgd við studningsmóguleikarnar og støddina av studninginum, ið tann einstaki kann fáa. Statens Uddannelsesstøtte (SU) læt í mesta lagi 12.000 kr. síðsta árið. Av

hesum 12.000 kr. er helvtin studningur og helvtin rentufriú lán. Hetta er frá komandi læstrarári broytt. Um broytingina skrivur MFS:

— Rentufriú lánini frá SU eru tikin burtur og í staðin er nú »hævið« til at fáa statsgarant-erandi banka- og sparikassalán.

Hetta verður ein stór byrðin fyrri tey, ið nú ætla sær at fara undir útbúgving og tey, ið ikki eru komin so langt áleiðis. Rentan liggur umkring 14—15%, og tey, ið skulu hava longri útbúgving — eitt nú á universitetsstigi — koma at seta seg í stóra skuld.

Húsaleigurnar á kollegium hækka munandi (uml. 25% árliga). Á privata íbúðarmarknaðinum eru húsaleigurnar eisini nóg hækkaðar (smb. tað júst gjøgnumfærda »Bolígforliget«, ið førir við sær, at húsaleigurnar hækka við 60—150%).

Tann studningur og tey lán, ið ung undir útbúgving hava kunnað fingið, hava langt frá rokkið til at klára allar hesar stóru útreiðslur, men tey flestu hava verið nøydd út á arbeiðsmarknaðin at leita sær eftir arbeiði. Hetta hevur fort við sær, at lærtíðin hevur verið munandi longd, og í nógvum forum hava fólk verið nøydd at gevast við útbúgvingini. Men at fáa arbeiði í dag er rættiliga ómøguligt, og vil hetta allarhelst bliva soleiðis í longri framtíð. So hevur tú móguleikan at skriva teg út frá viðkomandi lærustovni og søkja um sosialhjálp — ja, hetta er einasti móguleiki í løtuni.

Um støðuna á lærustovnunum skrivur MFS:

Á universitetunum fara í hesum døgum fram stórar stræmingar. Rætturin hjá lesandi at undirvisa verður tikin frá teimum. Hatta er av stórum týðningi, av tí at tað serliga eru studentarnir (og hartil vælkvalificeraðir studentar, ið nú verða skiftir út við meira tilvildarlægum kandidat-ar), ið hava gjøgnumført ta progressivu kritisku undirvisingina.

Samstundis eru røddir frammi um at frátaka studentum ta ávirkan, teir hava havt í teim stýrandi organunum á teim ymsu instituttunum. Uppskot eru um, at fyrri eftirtíðina skulu studentar bert vera »ráðgevnandi«. Eisini skal tað nevnt, at tær reaktioner kreftirnar vilja fremja ein skollaðan »registreringsordning« og eina effektivisering av lægreinunum, ið vilja forða studentum at taka lut í fakkrískum og politiskum arbeiði í lærtíðini.

Dýr kollegiukømur

Stórir partur av teimum, sum eru undir útbúgving í Danmark, búgva á kollegium. Leigan fyrri eitt kamar er ymisk frá einum kollegium til annað — líka frá umleið 400 kr. til einar 550 kr. um mánaðin.

Hetta er órimiliga nógv í mun til inntøkuna hjá teimum undir útbúgving. Tí hava kollegianarar á 37 kollegium tikið seg saman og stovnað Kollegiernes Midlertidige Samarbejdsudvalg (KMS). Eitt lið í aktiónini, ið KMS førir, er, at kollegianararnir ikki gjalda húsaleiguna, men seta hana harafturimóti inn á eina stongda konto. Hetta er gjort síðan í vár.

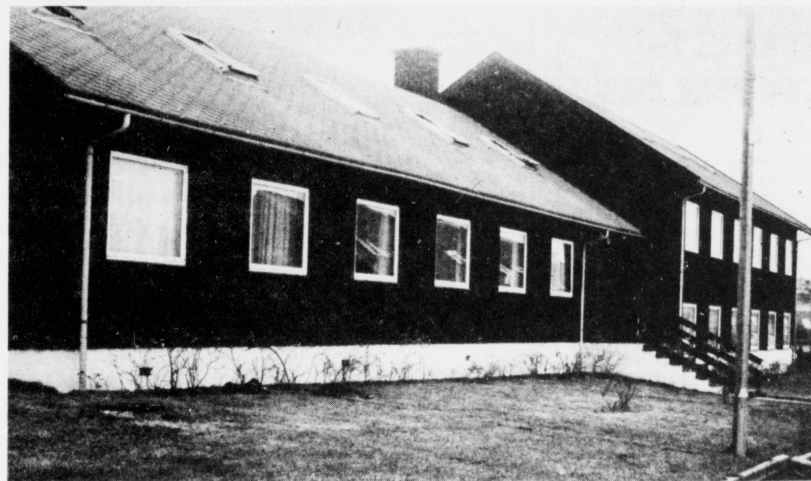
Krav um eina rímliga húsaleigu

KMS hevur millum annað sett krav um bert at gjalda eina rímliga húsaleigu. Tað er umleið 300 kr. um mánaðin, ið er umleið 20 prosent av tí inntøku, ung undir útbúgving hava. Eisini hevur KMS sett krav um broyting í figgingini av kollegiubygging til fulla statsfigging. Sum nú er, figgjar staturin 45 prosent, meðan restin verður figgjað gjøgnum privata lánsbræva-marknaðin. Hetta førir við sær stór virðistap og veldugar kapitalútreiðslur, ið alt skal gjaldast av kollegianarunum sjálvum.

Enn hevur aktiónin ikki havt nøkur úrslit, men pressan hevur í ein vissan mun fingið eyguni upp fyrri trupulleikunum hjá teimum undir útbúgving.

Av frágreiðingini sæst, at útíttini til at fara undir hægri lestur ella undir aðra útbúgving eru ikki av teimum ljósastu í Danmark.

At enda í frágreiðingini heitir MFS á øll, ið fara undir útbúgving, annaðhvørt tað er í Føroyum, í Danmark ella aðra staðni, um at gerast limur í MFS: »Tað er neyðugt, at vit eisini standa saman og í felag og taka lut í orðaskiftinum um, hvussu útbúgvingarpolitikkur eigur at vera skipaður«.

Lesiumstøðurnar í Danmark eru nóg versnaðar, sigur MFS. Støðisútbúgvingin er útbúgving á universitetsstigi, og hon er farin fram á Fróðskaparsetrinum í Havn

LIONS CLUB TÓRSHAVN

fyriskipar

TÚNADANS

í kommunuskúlagarðinum leygardagin 21. juni til frama fyrri skótarbeiði hjá øllum skótalíðunum í Havn og stuðlan av norðurlendsku skótaleguni 1976.

Latið verður upp kl. 14 við m. a.

Kl. 15.00 spælir Havnar Hornorkestur

Kl. 15.30 heldur borgarstjórin, Petur Christiansen, røðu

Kl. 21—24 spælir »Big Band« og »Flamingo« til túnadans.

Útsøla av ísi, øli, sodavatni, góðgæti, heitum pylsum, kaffi og køkum, ballónum v. m.

Í sambandi við túnadansin verða seldir lutaseðlar á 5 kr., har vinningurin er ein oksi og ein frystiboks. Drigið verður á midnátt.

Vinnarin fær lutirnar óskerðar. Lions Club rindar almenna gjaldið.

Atgongumerki á 10 kr. eru talmerkt, og verður á midnátt drigið um: ferð loftvegis Tórshavn—Kastrup og aftur, eitt føroyskt skerpikrov og eina lummaroknimaskinu.

Tombola —
Skjótibana —
Fiskibrunni —
Eydnuhjól —
21-spæli —
Kvitt ella dupult o. ø. m.